

Protokół

z XVI. posiedzenia Komisji Standaryzacji Nazw Geograficznych poza Granicami Polski, które odbyło się 7 kwietnia 2004 roku w gmachu Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii przy ul. Wspólnej 2 w Warszawie. W posiedzeniu uczestniczyli członkowie Komisji – według załączonej listy obecności (zał. 1.).

Obrady prowadził dr Maksymilian Skotnicki, przewodniczący Komisji, według następującego porządku:

1. Zagajenie
2. Przyjęcie protokołu z XV. posiedzenia Komisji
3. Dokończenie wyjaśniania wątpliwości dotyczących wykazów nazewnictwa z krajów Bliskiego Wschodu
4. Omówienie i zatwierdzenie wykazów nazw dotyczących Niemiec, Austrii, Szwajcarii, Liechtensteinu, Francji, Belgii, Portugalii, Hiszpanii, Litwy, Łotwy i Estonii
5. Wolne wnioski

Ad. 1. Posiedzenie otworzył Przewodniczący Komisji M. Skotnicki.

Ad. 2. Protokół z XV. posiedzenia Komisji przyjęto przez aklamację.

Ad. 3. Jako pierwszy zabrał głos M. Woźniak, który w imieniu MSZ przekazał kilka uwag odnośnie wykazu nazw z obszaru Bliskiego Wschodu. Zwrócił on uwagę, że w wykazie nazw Izraela wymienione zostały obiekty leżące na terenie okupowanych przez Izrael Wzgórz Golan, będących formalnie częścią Syrii. Zaproponował, aby nazwy te albo umieścić w wykazie Syrii, albo też pozostawić w wykazie Izraela zaopatrując je komentarzem, iż leżą na terenach syryjskich znajdujących się pod izraelską okupacją. W wyniku dyskusji Komisja postanowiła jednak zastosować inne rozwiązanie – obiekty leżące na terenie Wzgórz Golan będą wymienione zarówno w wykazie nazw Syrii (tu ich nazwy będą podane tylko po arabsku), jak i w wykazie nazw Izraela (nazwy tych obiektów będą podane po hebrajsku i po arabsku). Dodatkowo przy wykazie nazw Izraela podania zostanie informacje, że wykaz ten obejmuje również obiekty leżące na terenach syryjskich znajdujących się pod izraelską okupacją.

M. Woźniak zwrócił również uwagę, że w Izraelu nazwy powinny być podane nie tylko po hebrajsku, lecz też po arabsku. Przewodniczący poinformował, że arabskie nazewnictwo dla Izraela zostało już opracowane.

Komisja postanowiła nie przychylić się do uwagi M. Woźniaka, aby w polskiej nazwie miasta na pierwszym miejscu podać formę Lod, a na drugim Lidda. Postanowiono pozostawić stan dotychczasowy, czyli na pierwszym miejscu Lidda, a na drugim Lod. Przyjęto natomiast zalecenie MSZ, aby przy wykazie nazw Jerozolimy podać przypis, że nazewnictwo tego obszaru ma charakter tymczasowy, a oficjalne nazewnictwo zostanie ustalone po zakończeniu procesu pokojowego i wyznaczeniu ostatecznej granicy izraelsko-palestyńskiej.

S. Kaciszczenko przygotowała projekt wykazu nazw ruin i zabytków. Dyskutowano nad tym, jakie obiekty umieszczać wśród ruin i zabytków oraz jak podawać nazewnictwo tych obiektów. Komisja ustaliła, że wśród ruin i zabytków nie powinny znajdować się miejscowości. Jeżeli jakaś miejscowość jest warta wymienienia w wykazie, to powinna znaleźć się wśród miejscowości, natomiast, jeżeli w tej miejscowości znajdują się konkretne ruiny lub zabytki, to one powinny być umieszczone w oddzielnym punkcie. Komisja nie zdecydowała się na rozdzielenie na dwa osobne punkty ruin i zabytków, uzasadniając to tym, że trudno dokonać takiego podziału. Należy tu przypomnieć, że Komisja już wcześniej ustaliła, iż budowle miejskie, w tym budynki zabytkowe, należy wymieniać w kategorii „nazwy szczególne”.

Komisja ustaliła, że nazwy ruin i zabytków będą podawane w następującym szyku: polski egzonim (o ile taki istnieje, lub zostanie dodany przez Komisję), nazwa oficjalna, nazwa (lub nazwy) historyczna poprzedzone skrótem „hist.”. Ustalono również, że dla miejscowości wyjątkowo będą podawane nazwy historyczne (również, jak w przypadku ruin i zabytków, na ostatnim miejscu) tylko wtedy, gdy dana miejscowość znalazła się w wykazie właśnie z tego powodu, że szeroko znana jest pod nazwą historyczną, a nie współczesną. S. Kaciszczenko zobowiązała się opracować na następne posiedzenie pełen wykaz nazw ruin i zabytków.

W dalszej części posiedzenia przedyskutowano zmiany w polskim nazewnictwie Jerozolimy, Palestyny, Izraela i Egiptu zaproponowane przez B. Zagórskiego. Nowe egzonimy przyjmowano poprzez aklamacje, głosując konkretne nazwy tylko wówczas, gdy któryś z członków Komisji zgłosił zastrzeżenia.

Dla obszaru Jerozolimy Komisja przyjęła następujące nowe egzonimy:

- *Brama Gnojna* wraz z egzonimem wariantowym *Brama Maurów*
- *Brama Heroda*

- *Brama Nowa*
- *Brama Dawida* jako egzonim wariantowy dla nazwy *Brama Syjońska*
- *Brama Świętego Szczepana*
- *Złota Brama* – za przyjęciem tej formy nazwy głosowało 13 osób, jedna opowiedziała się za formą *Brama Złota*, a 3 wstrzymały się od głosu
- *Cytadela*
- *Groby Królewskie*
- *Grób Proroków*
- *Kopuła Łańcucha*
- *Kopuła Wniebowstąpienia*
- *Getsemani* jako egzonim wariantowy dla nazwy *Ogród Oliwny*
- *Pole Krwi* wraz z egzonimem wariantowym *Hakeldama*
- *Sala Skarbów*
- *Bazylika Wniebowstąpienia*
- *Studnia Dusz*
- *Tron Jezusa*
- *Tron Salomona*
- *Zamek Goliata*
- *Wzgórze Złej Rady*
- *Dolina Jozafata* egzonim wariantowy dla nazwy *Dolina Cedronu*. Egzonim ten, jako wariantowy, zatwierdzony został do użytku tylko na obszarze Jerozolimy, w Palestynie używany powinien być wyłącznie egzonim *Dolina Cedronu* – za przyjęciem tego rozwiązania głosowało 15 osób, nikt nie był przeciw, a 2 wstrzymały się od głosu
- zmieniono zapis egzonimu na *Gichon* (było *Gihon*) oraz dodano do niego egzonim wariantowy *Źródło Najświętszej Marii Panny*
- *Sadzawka Ezechiasza*
- *Studnia Hioba*

Komisja ustaliła, że w wykazach nazw nie będą używane skróty, tylko pełne brzmienie nazw, gdyż używanie skrótów może w niektórych przypadkach powodować wątpliwości.

Następnie wprowadzono nowe egzonimy w nazewnictwie Palestyny:

- *Gaza Północna* dla jednostki administracyjnej
- *Klasztor Kuszenia* jako egzonim wariantowy dla nazwy *Klasztor Czterdziestu Dni*

- Komisja nie zdecydowała się na zamienienie dotychczasowego egzonimu *Klasztor Świętego Jerzego* na *Klasztor Świętego Jerzego Koziby* (1 za zmianą, 9 przeciw, 5 wstrzymało się)
- *Klasztor Świętego Saby*
- *Sadzawka Sultana*
- zmieniono egzonim *Sadzawka Salomona* na *Sadzawki Salomona*
- *Ezdrelon* jako egzonim wariantowy dla nazwy *Dolina Jezreel* (11 za, 6 przeciw, 0 wstrzymało się)
- *Góry Gilboa* dla gór na granicy Izraela i Palestyny
- *Źródło Elizeusza*

Dla Izraela Komisja przyjęła następujące nowe egzonimy:

- *Sefforis* dla ruin (miasto i takiej samej nazwie nie będzie miało egzonimu)
- *Magdala* dla ruin
- nie przyjęto natomiast propozycji wprowadzenia egzonimu *Wodociąg Genezaret-Negew* (5 osób za wprowadzeniem nazwy, 6 przeciw, 6 wstrzymało się od głosu)

Dla Egiptu Komisja przyjęła następujące nowe egzonimy:

- *Kościół Marii Panny* wraz z egzonimem wariantowym *Kościół Zawieszony* – za tym rozwiązaniem głosowało 7 osób, za przyjęciem formy *Kościół Marii Panny "Zawieszony"* opowiedziało się 6 osób, a 4 wstrzymały się od głosu
- *Kościół Świętego Merkurego*
- *Kościół Najświętszej Dziewicy - Naczynie Wonnej Bazylii*
- *Kościół Świętego Sergiusza*
- *Mauzoleum Al-Husajna*
- *Meczet Amra Ibn al-Asa*
- *Meczet Ahmada Ibn Tuluna*
- *Błękitny Meczet* wraz z egzonimem wariantowym *Meczet Aksunkura*
- *Meczet Pachnidlarzy*
- *Meczet Al-Azhar*
- *Meczet Kaitbaja*
- *Meczet Ibrahima Tarbany*
- *Meczet Muhammada Alego* wraz z egzonimem wariantowym *Meczet Alabastrowy*
- *Meczet Proroka Daniela*
- *Meczet Sidi Abu al-Abbasa Ahmada al-Mursiego*
- *Meczet Sultana Hasana*

- *Meczet Sultana Al-Mansura Kalawuna*
- *Meczet Sultana Al-Muajjada*
- *Wielkie Morze Piasku* dla pustyni leżącej w Egipcie i Libii (9 za, 1 przeciw, 7 wstrzymało się)

Nie zdecydowano się dodać egzonimu *Babilon* dla dzielnicy w Kairze (1 za wprowadzeniem egzonimu, 3 przeciw, 12 wstrzymało się).

Dodatkowo wprowadzono następujące zmiany w uprzednio zatwierdzonych egzonimach z obszaru Egiptu:

- stwierdzono, że uprzednio zatwierdzone egzonimy *Cmentarz Wschodni* i *Miasto Umarłych* odnoszą się do jednego obiektu (a nie do dwóch różnych), i ustalono, że oba egzonimy będą w użyciu dla tego obiektu
- zmieniono egzonim *Fort Ka'it-Baja* na egzonim *Fort Kaitbaja*. Głosowano nad trzema propozycjami: 1. *Fort Ka'it-Baja*, 2. *Fort Ka'itbaja*, 3. *Fort Kaitbaja*. Na pierwszą nikt nie głosował, na drugą nikt, na trzecią 13 osób, a 3 osoby wstrzymały się od głosu
- zmieniono egzonim *Grobowiec Tutenchamona* na egzonim *Grobowiec Tutanchamona*
- postanowiono pozostawić do wyjaśnienia, jaka forma nazwy grobowca jest poprawna: *Grobowiec Nefreteti* (tak Komisja ustaliła poprzednio), *Grobowiec Nefretete*, czy też *Grobowiec Nefretiti*
- postanowiono pozostawić do wyjaśnienia czy forma egzonimu *Meczet Al-Akmara* jest poprawna
- zmieniono egzonim *Klasztor Świętego Makariusza* na egzonim *Klasztor Świętego Makarego*

M. Zych przypomniał, że nie rozstrzygnięto jeszcze kwestii wprowadzenia 9 nowych egzonimów dla regionów historycznych w Turcji. W czasie omawiania nazewnictwa Turcji na XII posiedzenia zaproponowano 9 nowych egzonimów, lecz decyzję o ich wprowadzeniu pozostawiono na później, po sprawdzeniu czy te nazwy są używane również współcześnie. Do wyjaśnienia tych wątpliwości zobowiązała się S. Kaciszczenko.

Ad. 4. Wykaz Niemiec zaprezentował autor – A. Czerny.

Na początku dyskusję wywołała kwestia czy podawać uproszczony, często stosowany w Polsce, zapis nazw pisanych z literą ß zastępując ją podwójnym s (np. Gießen i Giessen). Ponieważ w Niemczech jako oficjalna i jedyna poprawna jest forma z ß proponowano, aby

nazwy z ss traktować jako egzonimy. W trakcie dyskusji ustalono jednak, że podane zostanie wyłącznie oficjalne nazewnictwo niemieckie (z pisownią przez ß), a jedynie we wstępie do wykazu podana zostanie informacja, że w celach praktycznych literę tę można zastąpić podwójnym s.

Ustalono również (12 za, 1 przeciw, 1 wstrzymujący się), że tam, gdzie region historyczny ma taką samą nazwę jak jednostka administracyjna, podane zostaną dwie nazwy: jedna w kategorii „jednostki administracyjne”, a druga w kategorii „krajiny i regiony”. Poza tym ustalono, że dla obiektów transgranicznych znajdujących się zarówno w Polsce jak i w Niemczech, będzie podana na pierwszym miejscu nazwa polska pełniąca funkcje egzonimu. Ponieważ formalnie nazwa ta nie jest egzonimem stosowanie tych nazw nie wymaga zatwierdzenia przez Komisję.

Zaproponowane w wykazie zmiany egzonimów przyjmowano poprzez aklamacje, głosując konkretne nazwy tylko wówczas, gdy któryś z członków Komisji zgłosił zastrzeżenia:

- nie dodano egzonimu *Saska Szwajcaria* dla jednostki administracyjnej (1 za dodaniem, 11 przeciw, 2 wstrzymały się)
- dodano egzonim *Frankfurt nad Odrą* (aklamacja)
- zachowano egzonim *Lubusz* dla miasta (4 za usunięciem, 6 za zachowaniem, 4 wstrzymały się)
- skasowano egzonim *Meklemburg* dla miasta (12 za usunięciem, 2 za zachowaniem, nikt się nie wstrzymał)
- nie dodano egzonimu *Monastyr* dla miasta (4 za dodaniem, 6 przeciw, 4 wstrzymały się)
- dodano egzonim *Hanower* dla krainy historycznej (aklamacja)
- dodano egzonim *Hesja Nadreńska* dla krainy historycznej (aklamacja)
- ustalono, że nazwy *Palatynat*, *Dolny Palatynat* oraz *Palatynat Reński* wymienione w dotychczasowym wykazie jako egzonimy dla dwóch krain historycznych odnoszą się w rzeczywistości tylko do jednego obiektu. Ustalono, że będzie on posiadał egzonim *Palatynat* oraz egzonim wariantowy *Palatynat Reński* (aklamacja)
- dodano egzonim *Stara Marchia* dla krainy historycznej (aklamacja)
- dodano egzonim *Pomorze Przednie* dla krainy historycznej (11 za, 0 przeciw, 1 wstrzymał się)
- dodano egzonim *Saska Szwajcaria* dla regionu geograficznego (aklamacja)
- dodano egzonim *Szwajcaria Frankońska* dla regionu geograficznego (aklamacja)

- dodano egzonim *Szwajcaria Meklemburska* dla regionu geograficznego (aklamacja)
- dodano egzonim *Zatoka Greifswaldzka* (aklamacja)
- dodano egzonim *Mały Zalew* dla zatoki (aklamacja)
- dodano egzonim *Piana* dla jednego z ujściowych ramion Odry (aklamacja)
- dodano egzonim *Wkra* dla rzeki (5 za, 3 przeciw, 5 wstrzymało się)

Z powodu braku czasu nie dokończono omawiania wykazu nazw z obszaru Niemiec, pozostawiając na następnym posiedzeniu omawianie tych nazw począwszy od punktu „kanały”.

Ad. 5. Z powodu braku czasu nie rozpatrzono tego punktu porządku obrad.

Protokółował:

mgr Maciej Zych

Sekretarz Komisji
mgr Izabella Krauze-Tomczyk

Przewodniczący Komisji
dr Maksymilian Skotnicki